

Optie	Kenmerken	Voordelen	Nadelen
0a. Eén basisnormbedrag (€83), met een uitzonderingsbepaling om werkelijke meerkosten per gerealiseerde plek per dag te declareren.	* Basis is vertrouwen dat gemeenten in principe uit moeten kunnen met het normbedrag, en alleen bij uitzondering aanspraak maken op de uitzonderingsbepaling. Er is in alle gevallen sprake van een accountantscontrole, ook bij meerkosten. Die kosten zijn dan ook echt gemaakt.	* Eenvoudig uitvoerbaar voor de gemeenten waarvoor het normbedrag toereikend is. Voor gemeenten die méér dan het normbedrag aan kosten maken is er de uitzonderingsbepaling, zodat zij geen financieel nadeel ondervinden van de opvang van ontheemden.	* Gemeenten die hogere kosten maken dan het normbedrag, krijgen van het Rijk al hun meerkosten vergoed. Daarmee hebben gemeenten in deze systematiek in potentie een perverse prikkel om hogere kosten te maken. Een optie om de uitzonderingsbepaling iets meer in te kaderen, of in ieder geval meer voorspelbaar te maken, is bijv. door gebruik te maken van een soort vangnetprocedure. Dat zou kunnen inhouden dat gemeenten alleen gebruik kunnen maken van de uitzonderingsbepaling indien zij op de (geraamde) hogere kosten vooraf toestemming hebben gekregen van de NOO, vergelijkbaar met de procedure van de transitiekosten.
	* Plek aantoonbaar als 'beschikbaar' gemeld (en dus gerealiseerd) = normbedrag ontvangen. Daarnaast compensatie van werkelijke kosten voor categorieën die voor een gemeente goed verantwoordbaar zouden moeten zijn.	* Gemeenten die lagere kosten maken dan het normbedrag hebben een financiële prikkel om doelmatig(er) te werken, aangezien het verschil niet wordt teruggevorderd.	* Ongericht - bij het gebruik van normbedragen zullen er altijd gemeenten zijn die te weinig krijgen en gemeenten die te veel krijgen.
	* Huidige systematiek.	* Weinig grijs gebied of gemaakte kosten wel of niet voor compensatie in aanmerking komen - plek gerealiseerd gemeld = normbedrag ontvangen. Daardoor is de accountantscontrole relatief eenvoudig - plek gerealiseerd gemeld = normbedrag ontvangen.	* Door de combinatie van een normbedrag én compensatie aan gemeenten die te weinig krijgen betaalt het Rijk naar verwachting meer aan de opvang van ontheemden dan er daadwerkelijk aan kosten worden gemaakt.
		* Continuïteit in systematiek, en daarmee stabiliteit in de bekostiging. Er kan worden voortgebouwd op eerder opgedane ervaring in de verantwoording door gemeenten, NOO en BZK.	* Gemeenten die lagere kosten maken dan het normbedrag, hoeven het verschil niet aan het Rijk terug te betalen. Dit betekent dat een (groot?) deel van de middelen niet per definitie wordt uitgegeven aan de opvang van ontheemden uit Oekraïne. Mogelijk worden de middelen besteed aan andere aanvullende initiatieven voor dezelfde doelgroep. Daar zijn geen gegevens over bekend.
0b. Eén <u>herijkt</u> normbedrag, met een uitzonderingsbepaling om werkelijke meerkosten per gerealiseerde plek per dag te declareren. Verkend wordt of een beroep op de uitzonderingsbepaling beter inzichtelijk en voorspelbaar gemaakt kan worden. Te denken valt aan een meldingsplicht vooraf bij de NOO.	Zoals 0a. Bij deze suboptie van 'handhaving van deze systematiek' wordt opnieuw een monitoronderzoek uitgevoerd of het normbedrag nog steeds een 'reële compensatie' biedt.	Zie 0a, met de aanvulling dat een herijkt normbedrag waarschijnlijk beter aansluit bij de kosten die gemeenten daadwerkelijk maken.	Zie 0a, met de aanvulling dat gemeenten de effecten van de aanpassing zullen moeten gaan doorrekenen. Bij een verlaging kan een deel van de gemeenten te maken krijgen met een exploitatietekort. Voor die gemeenten kan de uitzonderingsbepaling overigens uitkomst bieden.
1. Eén (lager) basisnormbedrag (+/- €38), aangevuld met een vergoeding van de werkelijke kosten voor de kostencomponenten met de grootste variatie (bij het monitoronderzoek van 2022 waren dat Leefgeld, Accommodatie, Beveiliging en Catering), geen uitzonderingsbepaling.	* Deels huidige systematiek, deels omslag naar compensatie van werkelijk gemaakte kosten bij de kostenposten met de grootste variatie, om tot meer gerichte financiering te komen.	* Deels gericht - gemeenten krijgen preciezer gecompenseerd wat ze ook hebben betaald (in theorie).	* Deels ongericht - bij het gebruik van normbedragen zullen er altijd gemeenten zijn die te weinig krijgen en gemeenten die te veel krijgen. Hoe meer groter de onderlinge variatie tussen gemeenten in de kosten onder het normbedrag, hoe meer dit het geval is.
	* Plek aantoonbaar als 'beschikbaar' gemeld (en dus gerealiseerd) = normbedrag ontvangen. Daarnaast compensatie van werkelijke kosten voor categorieën die voor een gemeente goed verantwoordbaar zouden moeten zijn.	* Zowel normbedrag als de gekozen categorieën zouden goed verantwoordbaar moeten zijn voor de gemeente en controleerbaar voor de accountant, omdat gemeenten facturen van catering en locaties toch inboeken in hun administratie.	* Als het Rijk (alle) werkelijk gemaakte kosten van bepaalde categorieën compenseert hebben gemeenten in principe geen prikkel om die kosten te beperken (kostenopdrijvend effect).
	* Basis is vertrouwen dat gemeenten bij de compensatie van werkelijke kosten doelmatig (blijven) handelen.	* Meer zekerheid dat middelen vanuit deze specifieke uitkering worden uitgegeven aan de opvang van ontheemden uit Oekraïne, er is minder 'ruimte onder het normbedrag' die naar andere doelen toe zou kunnen gaan.	* Toerekening van indirecte kosten wordt gecompliceerder, waardoor de verantwoordingslast bij gemeenten toeneemt. Kosten voor accommodatie en catering kunnen bijvoorbeeld lastig te scheiden blijken van kosten die in het normbedrag zitten, m.n. als gebruik wordt gemaakt van hotels en schepen. Op de factuur wordt dat onderscheid meestal niet helder gemaakt.

			* Tussentijdse verandering van de systematiek, wat tot nieuwe vraagstukken en knelpunten leidt in de verantwoording. Er kan niet worden voortgebouwd op eerder verricht werk door gemeenten, NOO en BZK. Dit kan resulteren in een sentiment bij ontvangers dat wanneer (eindelijk) duidelijk is wat er in de verantwoording wordt verwacht de systematiek weer wordt gewijzigd.
--	--	--	---

2. Drie verschillende normbedragen, gedifferentieerd naar (bijvoorbeeld) accommodatietype, geen uitzonderingsbepaling.	* Nieuwe systematiek.	* Deels gericht - gemeenten krijgen preciezer gecompenseerd wat ze ook hebben betaald (in theorie).	* Deels ongericht - bij het gebruik van normbedragen zullen er altijd gemeenten zijn die te weinig krijgen en gemeenten die te veel krijgen
	* Bij keuze voor deze systematiek een monitoronderzoek uitzetten om de normbedragen te bepalen.	* Doet recht aan de resultaten van het monitoronderzoek uit 2022.	* Veel grijs gebied - er zijn volgens (de geraadpleegde) gemeenten geen waterdichte definities voor 'accommodatietypes' te formuleren. Er is wellicht een hardheidsclausule te bedenken dat de gemeente bij twijfel het financieel gunstiger type vergoed krijgt.
	* Gemeenten gaan hun beschikbare plekken in drie verschillende categorieën registreren en verantwoorden	* Meer zekerheid dat middelen vanuit deze specifieke uitkering worden uitgegeven aan de opvang van ontheemden uit Oekraïne, er is minder 'ruimte onder het normbedrag' dat ook naar andere doelen toe zou kunnen gaan.	* Tussentijdse verandering van de systematiek, wat tot nieuwe vraagstukken en knelpunten leidt in de verantwoording. Er kan niet worden voortgebouwd op eerder verricht werk door gemeenten, NOO en BZK. Dit kan resulteren in een sentiment bij ontvangers dat wanneer (eindelijk) duidelijk is wat er in de verantwoording wordt verwacht de systematiek weer wordt gewijzigd.
3. Alle kosten van de opvang van ontheemden uit Oekraïne worden vergoed op basis van werkelijk gemaakte kosten. Daarbij zou een maximum bepaald kunnen worden, en dat een overschrijding daarvan alleen op aanvraag vooraf mogelijk is.	* Nieuwe systematiek	* Gericht - gemeenten krijgen precies gecompenseerd wat ze ook hebben betaald (in theorie).	* Veel grijs gebied - gemeenten zullen van elke uitgave moeten onderbouwen waarom dat past onder de BooO. Zal vooral veel nieuwe verantwoordingsvraagstukken oproepen qua toerekening en definities. Dat betekent dat ook deze vergoeding niet tot op de cent nauwkeurig zal kunnen zijn.
	* Aanname is dat gemeenten hun (project)administratie voor de opvang van ontheemden per 1-1-2024 op orde hebben, waardoor verantwoorden over werkelijk gemaakte kosten mogelijk wordt.	* Alle middelen vanuit deze specifieke uitkering worden uitgegeven aan de opvang van ontheemden uit Oekraïne, er is geen 'ruimte onder het normbedrag' dat ook naar andere doelen toe zou kunnen gaan.	* Tussentijdse verandering van de systematiek, wat tot nieuwe vraagstukken en knelpunten leidt in de verantwoording. Er kan niet worden voortgebouwd op eerder verricht werk door gemeenten, NOO en BZK. Dit kan resulteren in een sentiment bij ontvangers dat wanneer (eindelijk) duidelijk is wat er in de verantwoording wordt verwacht de systematiek weer wordt gewijzigd.
			* Accountantscontrole moet bij iedere gemeente zeer uitgebreid, wat geld en capaciteit kost.
			* Als het Rijk (alle) werkelijk gemaakte kosten compenseert hebben gemeenten in principe geen prikkel om die kosten te beperken (kostenopdrijvend effect).